

nu prea departe, pe cealaltă platformă, mai înaltă, reproducînd un fenomen mai larg, observat la Străulești-Măicănești, Vitan, Grădiștea și în alte stațiuni de pe teritoriul orașului București.

ARISTIDE ȘTEFĂNESCU

NECROPOLA FEUDALĂ GROZĂVEȘTI

Cercetările de teren întreprinse în vara anului 1971 de arheologul A. Ștefănescu de la Muzeul de istorie a Municipiului București, în zona Grozăvești, au dus la descoperirea unei necropole feudale în punctul „Dealul Grozăveștilor”. Necropola a fost datată ca aparținînd primei jumătăți a secolului al XVI-lea.

Din cauza lucrărilor de construcție care au afectat puternic necropola, nu s-au putut recupera decît 22 de schelete. Acest eșantion este inegal repartizat ca sex și vîrstă.

Seria feminină este reprezentată de trei schelete avînd următoarele caracteristici :

— craniile sînt sfenoid-pentagoide, în norma verticală și în formă de casă-bombă în norma occipitală. Două din cele trei cranii sînt brahicrane și unul doliococran. Fruntea este ușor arcuită. Fața este de înălțime mijlocie cu nas mezin și orbite mezoconche.

Maxilarul superior și mandibula prezintă formule dentare complete ale dentiției definitive, cu uzură dentară de gradul II și un singur caz de edentație totală.

Talia, calculată după metoda lui Trotter și Gleser, variază de la 153,0 cm.—160,3 cm., iar după metoda Manouvrier, variază de la 155,4 cm. la 161,7 cm.

Seria masculină : este reprezentată de paisprezece schelete avînd următoarele caracteristici :

— Craniile, în norma verticală, prezintă forme variabile în majoritate sfenoid-sferoid-ovoid și în formă de bombă și casă-bombă în norma occipitală. Indicii, ne dau valori medii care le caracterizează ca brahicrane, hipsicrane, tapeinocrane, ortometope, metriometope.

Fruntea este ușor arcuită sau bombată. Atît înălțimea superioară cît și înălțimea totală a feței variază de la forme joase la foarte înalte. Nasul este leptorin, încadrat de orbite mezo-hipsiconche.

Maxilarul superior și mandibula prezintă formule dentare ale dentiției definitive, incomplete, cu numeroase carii penetrante, granuloame și edentații totale. Mandibula variază de la forme mai puțin robuste la cele foarte robuste cu bărbia pătrată și gonioane puternic răsfrînte.

Talia, calculată după metoda lui Trotter și Gleser, variază de la 152,0 cm, la 178,7 cm., iar după metoda lui Manouvrier, de la 150,9 cm. la 173,3 cm.

Vârsta : 1 juvenil, 1 adult, 9 maturi și 3 senili.

Copiii : patru din cei cinci subiecți se încadrează în grupa de vîrstă infans I (0—7 ani) și 1 în grupa infans II (7—14 ani).

Seria de la Grozăvești este omogenă sub raportul caracterelor generale europide în care se încadrează în ordinea frecvenței următoarele tipuri :

- mediteranian cu elemente est-europide (M 22)
- mediteranian (M : 16, 20, 21)
- est-europid cu elemente nordice (M : 8, 19)
- nordic cu elemente est-europide (M 21)
- protoeuropid (M 15).

Nu am prezentat procentual frecvențele pentru că ele pot fi întâmplătoare. Necunoscînd volumul și durata de folosire a necropolei nu se poate testa măsura în care seria studiată este reprezentativă și suficientă statistic pentru caracterizarea populației care a folosit necropola.

Craniile de la Grozăvești prezintă un prognatism și o prodenție accentuată. Un detaliu al regiunii subnasale este de remarcat la craniile M. 12, 19 și 21, o adevărată fosă între implantarea caninului și a incisivului central care proiemină mult anterior. Ca o variantă la craniile M. 14, 16 și 22, în loc de fosă este doar o depresiune.

Seria este mult prea mică pentru a trage concluzii, dar o analiză antropologică comparată a seriei de la Grozăvești cu cele de la Străulești I, Străulești II, Turnu Severin și Bragadiru-Zimnicea, a scos în evidență faptul că sînt deosebiri accentuate mai ales la nivelul masivului facial, seria de la Grozăvești caracterizîndu-se printr-un prognatism accentuat, neobișnuit în **serile feudale cercetate pînă în prezent.**

Tabelul Nr. 1

Repartiția după categoriile dimensiunilor craniene ale subiecților din eșantionul Grozăvești.

Criteriul	Scara	♀	♀	♀	♀
1.g-op. (Scheidt)	scurt	x—174	x—166	1	1
	mijlociu	175—182	167—174	3	1
	lung	183—192	175—184	.5	1
	f. lung	193—x	185—x	—	—
8.eu-eu (Scheidt)	f. îngust	x—131	x—125	—	—
	îngust	132—142	126—136	2	2
	mijlociu	143—151	137—145	3	1
	larg	152—x	146—x	1	—
45. zy-zy. (Scheidt)	strimt	x—127	x—117	—	—
	mijlociu	128—135	118—125	—	—
	larg	136—144	126—134	1	—
	f. larg	145—x	135—x	—	—
17.ba-b (Scheidt)	joasă	x—127	x—120	—	—
	mijlocie	128—138	121—131	1	—
	înaltă	139—x	132—x	—	—

Criteriul	Scara	♀	♀	♀	♀
20. po-b (Martin)	f. joasă	x-106	x-102	—	—
	joasă	107-112	103-108	4	—
	mijlocie	113-118	109-114	1	2
	înaltă	119-x	115-x	1	—
47. n-gn. (Scheidt)	joasă	x-114	x-105	3	1
	mijlocie	115-123	106-114	1	1
	înaltă	124-x	115-x	1	—
48. n-pr (Scheidt)	f. joasă	x-62	x-5	2	—
	joasă	63-68	58-63	1	1
	mijlocie	69-74	64-69	2	1
	înaltă	75-80	70-75	1	—

Tabelul nr. 2

Repartiția după categoriile indicilor cranieni ai subiecților din eșantionul Grozăvești.

Indicele	Categoria	Scara	♂	♀	Indice	Categoria	Scara	♂	♀
8: 1	hiperdolicocr.	65,0-69,0	—	—	52: 51	cameconch	x-75,0	—	—
	dolicocran	70,0-74,9	—	1		mezoconch	76-85,9	3	1
	mezocran	75,0-79,9	2	1		hipsiconch	85-x	2	1
	brahicran	80,0-84,9	1	2					
20: 1	camecran	x-57,9	—	—	17: 9	tapeinocr.	x-91,9	—	—
	ortocran	58,0-62,9	2	1		metriocr	92-97,9	1	—
	hipsicran	63,0-x	4	1		icrocran	98-x	1	—
20: 8	tapeinocran	x-79,9	3	—	9: 8	stenometop	x-65,9	1	—
	metriocran	80,0-85,9	1	2		metriometop	66-68,9	2	1
	acrocran	86,0-x	1	—		eurymetop	69-x	3	2
17: 1	camecran	x-69,9	—	—	9: 10	bombată	x-79,9	3	—
	ortocran	70,0-74,9	1	—		intermediar	80-99,9	7	3
	hipsicran	75,0-x	—	—		paralelă	100-x	—	—
48: 45	hipereuyen	x-44,9	—	—	54: 55	leptorin	x-46,9	2	—
	euryen	45,0-49,9	1	—		mezorin	47-50,9	2	1
	mezen	50,0-54,9	—	—		camerin	51-54,9	1	1
	lepten	55,0-59,9	—	—		hipercamerin	58-x	—	—
	hiperlepten	60,0-x	—	—					
45: 47	hipereurypr.	x-79,9	—	—	45: 8	micropsid	x-91,9	—	—
	euriprosop	80,0-84,9	1	—		mezopsid	92-94,91	1	—
	mezoprosop	85,0-89,9	—	—		macropsid	95-x	—	—
	leptoprosop	90-94,9	—	—					
	hiperlepten	60,0-x	—	—					
31: 28 (Wagner)	f. puternic	x-80,5	—	—	29: 26	ortometop	x-90,0	7	2
	puternic.	80,6-82,0	—	1		camemetop.	90,1-x	1	1
	marcat	82,1-83,5	1	—	9: 66	leptomand.	x-94,9	2	—
	moderat	83,6-85,0	2	—		mezomand.	95-104,9	2	—
	ușor	85,1-86,5	—	1		eurymand.	105-x	1	1
	f. ușor	86,6-x	3	—					

Repartitia după talie a subiecților din necropola feudală Grozăvești.

Scara	Bărbați	Femei	Metodele după care s-a calculat talia			
			Manouvier ♂	♀	Trotter și ♂	Gleser ♀
f. mică	x — 150,0	x — 140,0	—	—	—	—
mică	150 — 159,9	140 — 148,9	—	—	1	—
sub mijlocie	160 — 163,9	149 — 152,9	—	—	1	—
mijlocie	164 — 166,9	153 — 155,9	1	1	—	2
supramijlocie	167 — 169,9	156 — 158,9	1	1	—	—
înaltă	170 — 179,9	159 — 167,9	2	1	1	1
f. înaltă	180 — 200,0	168 — 187,0	4	—	5	—

LAURENȚIA GEORGESCU

COMUNA CORNETU

La sesizarea istoricului Dan Pleșia în ziua de 16 octombrie 1967 au fost cercetate, în zăvoiu comunei Cornetu, fundațiile unor ziduri de cărămidă scoase din actuala albie a Argeșului de escavatoarele unei cariere de nisip. Terenul pe care se aflau aceste vestigii este la cca. 300 m. sud de gospodăriile comunei Cornetu, în locul numit de localnici „Bisericuța”. Blocurile de zid sînt risipite atît pe actualul mal stîng al apei, cît și în albia rîului. Toate au fost deranjate de lucrările nisipăriei. Ele se prezintă ca blocuri de zidărie lungi de 1—3,80 m. Lățimea pereților este constantă, de 0,90 m. Pentru înălțarea construcției s-a folosit cărămidă roșie, bine arsă, cu dimensiunile de 26 × 12,5 × 3 cm. Rostul între rîndurile de cărămidă este de 3—4 cm., mortarul folosit fiind bogat în var și pietriș. El conține din loc în loc bulgări de cărbune și chiar bolovani de pietre de rîu de mici dimensiuni.

După înfățișarea lor aceste fundații au aparținut într-adevăr unei biserici întrucît unul din fragmente înscrie forma unei abside.

Cercetările întreprinse în imediata apropiere a acestor vestigii nu au permis descoperirea și a altor materiale care să faciliteze datarea monumentului acum distrus. Totuși după materialul și tehnica de construcție fundațiile de la Cornetu indică un edificiu din a doua jumătate a sec. al XVII-lea sau din primele decenii ale sec. al XVIII-lea. Cît privește funcționalitatea lui, este de reținut că tradiția indică în această zonă un lăcaș religios. Avînd în vedere că pînă acum mai bine de o jumătate de secol, rîul trimitea un braț pînă pe sub actualele gospodării, rezultă că biserica feudală a fost înălțată într-un ostrov al Argeșului protejat de codrii ce au împrumutat și numele actualei comune.

PANAIT I. PANAIT